

21 november 2021

laatste zondag van het kerkelijk jaar 2020-2021

OEFENEN VOOR DE HEMELSE LITURGIE

Openbaring 7, vers 9 t/m 17

In deze tijd zijn wij als gemeente bezig om ons te bezinnen op de liturgie. Elke dienst wordt een onderdeel van de liturgie eruit gepikt en houd ik daar een preek over. Met de catechisanten ben ik ook de liturgie een keer doorgelopen. Ik kreeg toen tijdens het gesprek over de liturgie als reactie dat de liturgie wel eens wat *vrolijker* mocht. Ik moest daarover nadenken, toen ik deze week het Bijbelgedeelte dat wij zojuist hebben gelezen, op mij in liet werken.

Aan de ene kant zou ik willen waarschuwen voor *al te veel* nadruk op vrolijkheid. Dat klinkt misschien wat star, maar ik ben juist zo blij dat je hier in de kerk mag komen zoals je bent. Dus ook als je verdrietig bent. Of als je in het geloof het allemaal niet meer zo weet. Als je blijft geen masker dan op zetten, geen gemaakte glimlach. Ook niet teveel nadenken

over wat anderen over je denken en wat je eigenlijk zou moeten. Nee, kom zoals je bent. En dat is soms gewoon niet vrolijk, dat gebeurt. ... Maar nog iets anders: eigenlijk doen wij hier ook niet allemaal vrolijke dingen. En ik zou zeggen: gelukkig doen wij niet allemaal vrolijke dingen. We bidden hier elke zondag voor de wereld in nood. We leven niet gewoon ons eigen leven, nee, die ellende in de wereld doet ons vreselijk pijn en dat brengen wij bij God. Elke zondag. Wij strijden in het gebed, zo noemde ik het vorige week. Een gebedsstrijd, we vechten tegen al het onrecht, de ziekten, de teleurstellingen, de haat op de wereld, noem maar op. En elke zondagmorgen belijden wij ook onze zonden, als wij de Wet van God horen. Dat is ook bepaald niet vrolijk, confronterend juist..., maar zo belangrijk! We herdenken degenen die wij missen, zoals vanmorgen. Daarom: niet teveel focussen op een vrolijke dienst dus... Maar aan de andere kant geef ik mijn catechisanten wel helemaal gelijk: laten wij inderdaad toch wel wat met elkaar oefenen in het ondanks alles vrolijk zijn. Want die kerkdiensten die wij houden, dat is niet een ritueel van eeuwen geleden met elkaar in stand houden, vastzitten aan het oude en vertrouwde..., nee, *elke kerkdienst is een vooruitkijken!* Elke zondag kijken wij in de kerkdienst vooruit naar die geweldige toekomst die God zal gaan brengen! Want ooit komt er een dag!

En daar hebben wij vanmorgen een stukje over gelezen hoe bijzonder die toekomst is: straks zullen er geen kerkdiensten meer zijn, waarin wij voorbede moeten doen voor zieken en arme mensen op aarde die honger hebben. Nee, straks geen honger meer en geen dorst!, zo zegt Openbaring 7. Straks zullen er geen kerkdiensten meer zijn, waarin wij roepen om Gods hulp en bidden om Gods

vergeving. Nee: rust, vreugde, bij God mogen zijn, zingen! Straks zal er niet meer in kerkgebouw A zo'n kerkdienst plaatsvinden en in kerkgebouw B een hele andere kerkdienst met verschillende wijkgemeenten die zich wat tegen elkaar afzetten..., nee straks één gemeente! Kan je het je voorstellen? Echt een *samenkomst* dus! ... Straks niet meer een gebroken stem zingen, omdat je diep in je hart eigenlijk verdrietig bent, of teleurgesteld, omdat dat gemis zo'n pijn doet..., straks een juichen voor Gods troon. Want God Zelf zal elke traan uit onze ogen wegvegen. Elke traan! Wat moet het straks voor Gods troon een geweldige liturgie zijn! Hemels! ...

Met de kerkdiensten is het ondanks de eeuwenoude gebruiken daarom niet de bedoeling om in het oude en vertrouwde te blijven hangen, maar om juist elke dienst met elkaar vooruit te kijken... en alvast te oefenen voor de hemelse liturgie straks. Godsdienstoefening, zo noemde men vroeger de kerkdienst. Een prachtig woord: de kerkdienst is een oefening. Een repetitie. Een wekelijkse repetitie. Voor die ene eeuwige uitvoering straks.

Misschien is het vanmorgen wel de generale repetitie en zal er volgende week geen dienst meer zijn, maar zal Gods eeuwige heerlijkheid zijn aangebroken. Zou je dat

niet mooi vinden? Heb je al genoeg geoefend? ... Misschien laat God ons nog heel lang, eeuwenlang oefenen, ik weet het niet. Maar ooit komt er een dag dat de generale repetitie zal zijn geweest. Nu, meestal gaat de generale repetitie niet zo goed- zo is mijn eigen ervaring – dan lijkt het vlak voor de uitvoering nog helemaal nergens op en heb je het gevoel dat je er nog helemaal niet klaar voor bent... Maar ooit komt er een dag en dat betekent: einde repetitie. Want dan gaat de feestelijke uitvoering beginnen!

Een *feestelijke* uitvoering..., zo beschrijft Johannes wat hij in zijn visioenen over de toekomst heeft gezien. Ik vertel er even iets over, want al die beelden die Johannes ziet en beschrijft hebben een bepaalde achtergrond en betekenis. Ik hoop dat het uw en jouw verlangen naar die toekomst zal wekken:

Johannes ziet (vers 9) een grote menigte – zo begint hij – een menigte die niemand tellen kan..... Verenigde naties, mensen uit alle naties, stammen, volken en talen. Werkelijk overal vandaan, van elke groep, volk of land. En al die mensen – niet te tellen – staan voor de troon van God en van het Lam. ... Het Lam, dat is in Openbaring een van de beelden voor Jezus. Jezus Die Zichzelf als een lam voor ons heeft geofferd, opgeofferd, een offer voor God om verzoening te doen, om het goed te maken tussen God en ons. Die massa mensen staan daar dus voor de troon van God en van het Lam.

En Johannes ziet iets opmerkelijks aan die mensen: ze hebben witte gewaden aan en palmtakken in hun hand. Voor ons roept dat misschien allemaal vragen op, maar voor de lezers uit die tijd riep dat juist allemaal associaties

op. Want de joden wisten: palmtakken, die gebruikte men tijdens het Loofhuttenfeest in Israël. Met die palmtakken maakte men loofhutten, tenten van takken en bladeren, om met elkaar terug te denken aan de tijd dat men als volk Israël door de woestijn trok in tentjes..., die tijd dat God zo bijzonder voor hen zorgde en hen bevrijdde uit Egypte. Die palmtakken hoorden bij het Loofhuttenfeest. Nu, als er een feest was wat uitbundig werd gevierd, dan was het wel het Loofhuttenfeest. Zeven of acht dagen lang feest. Alle sociale lagen deden mee. Een joods geschrift vertelt dat op dat feest meisjes gingen in witte gewaden – daar dus ook al witte gewaden, waar Johannes het over had – meisjes gingen in witte gewaden de wijngaarden in om zich door de jongens te laten vangen. Men ging dus flink los. Een en al uitbundigheid. Nou, zo'n feest is het straks bij God, voor Gods troon. Een feest zonder ingetogenheid. Een feest, waar geen einde aan lijkt te komen!

Die palmtakken werden in de tijd van Johannes niet alleen gebruikt om die hutjes mee te maken, maar dienden ook om mee te zwaaien en te feesten. Zoals wij zwaaien met sjaltjes in het stadion (nou ja, ik heb dat nog niet veel gedaan)... of met vlaggen zwaaien om een overwinning te vieren, zo zwaaiden men in die tijd met palmtakken. Denk ook maar aan de intocht van Jezus in Jeruzalem, toen Hij op een ezeltje Jeruzalem binnenreed, toen zwaaide men ook met palmtakken. De overwinning werd gevierd. Nu zo staat die overweldigende menigte te juichten voor Gods troon, zo ziet Johannes. Zij juichen (vers 10): 'de zaligheid (de redding) is van onze God, Die op de troon zit en van het Lam!' Kroon Hem met gouden kroon, het Lam op zijnen troon!' Eindelijk vrij, voor altijd vrij! Voor altijd met God en voor God mogen leven.

Eén grote menigte voor Gods troon, die haar geluk niet op kan. Daar staan Nederlanders tussen, maar nu niet om te klagen en te demonstreren en hun eigen rechten te beschermen. Daar staan Iraniërs tussen, die nu nog in 2021 hun geloof in Jezus moeten verzwijgen omdat ze anders gedood worden, maar straks juichen ze het uit voor Gods troon. Daar staan ook Noord-Koreanen en Zuid-Koreanen naast elkaar. Wat heerlijk dat zij elkaar eindelijk mogen ontmoeten, herenigd worden. Daar staan Palestijnen en Joden samen te zingen. Amerikanen en Russen. Vluchtelingen die eindelijk thuis zijn gekomen, misschien mogen zij straks wel vooraan staan. Alle volken en stammen en landen. Dus geen taalbarrières meer. Geen communicatiestoornissen meer. Geen geschiedenis meer die volken of groepen van elkaar verwijderd. Geen ruzie meer over de oneerlijke verdeling op aarde. Nee, een *juichende* menigte die niemand tellen kan, uit alle naties, stammen, volken en talen.

Heel de wereld komt samen voor Gods troon. Johannes zag namelijk ook vier dieren (vers 11). Dat heeft wat te zeggen. Die vier wezens – even heel kort hierover – die doken al eerder op in het boek Openbaring. Een leeuw, een kalf, een mens en een arend. De wilde dieren zijn vertegenwoordigd in de leeuw, de tamme dieren zijn vertegenwoordigd in het kalf, de mensenwereld is aanwezig en ook de dieren in de lucht, vertegenwoordigd door de arend: heel de wereld, alle volken en landen, alles

levende wezens, alles en iedereen komt hier samen voor Gods troon.

En naar dat moment kijken wij elke zondag vooruit... en vandaag op deze laatste zondag van het kerkelijk jaar in het bijzonder.

Zo'n kerkdienst en die hemelse liturgie straks..., dat is eigenlijk niet te vergelijken. We hebben nog heel wat te oefenen hier. Maar aan de andere kant – ik heb daar in het begin al iets over gezegd toen wij met de bespreking van de liturgie begonnen – aan de andere kant zie ik wel een heel duidelijke overeenkomst, een duidelijke lijn tussen de kerkdiensten van nu en die eeuwige liturgie straks. *God staat centraal. Alles komt samen voor God.* Hier: wij gaan niet naar de kerk voor onszelf, of voor anderen, om iets te halen of iets te beleven..., we zijn hier voor God. Dat is de reden waarom hier elke zondagmorgen en elke zondagavond mensen samenkomen, of thuis inschakelen via de livestream. *Voor God.* Om ons te richten op God, onze Schepper, onze Redder, onze Koning, onze Vriend... En al die mensen daar straks in die hemelse heerlijkheid..., nee, die staan daar niet met elkaar verhalen van vroeger op te halen, lekker te genieten op de wolken zoals je in sommige reclames ziet..., al die mensen zijn daar samen met de engelen ook *voor God*. Hoe dat allemaal zal zijn en wat er nog meer zal zijn en hoe je je dat moet voorstellen... ik heb geen flauw idee, we komen om kennis en woorden te kort... maar het eeuwige leven is een altijd bij God mogen zijn.

Daarom vertelt Johannes ook niets over vragen als 'zouden wij elkaar in de hemel terugzien?', 'zal ik mijn geliefden herkennen of niet?' – of zoals laatst iemand tegen mij zei: 'ik hoop diegene echt nooit meer tegen te komen, ook straks niet'. Daar vertelt de Bijbel bijna niets over, hoe graag wij daar ook iets over zouden willen weten. Hoe het straks zal zijn, wat voor dimensies je allemaal zult ervaren, geen idee!... Maar probeer je te richten op het allerbelangrijkste, net zoals je dat elke zondag in de kerk moet proberen: het gaat *om God*. Wij mogen bij God zijn. En echt bij God te zijn, dat is een vreugde, die al onze verwachtingen te boven zal gaan en waar al onze vragen bij wegvallen.

Johannes komt nog iets van die mensen voor Gods troon te weten. Iemand vraagt hem namelijk in het visioen: weet jij eigenlijk wie dat zijn, die daar staan met die witte gewaden aan? 'Nee', zegt Johannes, 'u weet het waarschijnlijk'. En dan krijgt Johannes een heel ingewikkeld antwoord (vers 14): 'die mensen die daar juichen voor Gods troon, die mensen komen uit de grote verdrukking; en zij hebben hun gewaden gewassen en ze hebben hun gewaden wit gemaakt in het bloed van het Lam'.

Eerst dat ene: zij komen uit de grote verdrukking... Die grote verdrukking, dat is: alle moeite en strijd die Jezus' volgelingen overkomt. Die eerste lezers of luisteraars van Johannes' Openbaring, die wisten wat dat betekende. Zij werden vervolgd. Gediscrimineerd, omdat zij christen waren. Jezus had er al voor gewaarschuwd: als je besluit om Mij te volgen, dan zal je het voor je kiezen krijgen...,

dan zal de tegenstander, de duivel niet stil zitten..., dan zal de hel losbarsten.

Ik vertelde twee weken geleden over die Nigeriaanse voorganger, die ik had ontmoet. Van zijn gemeente waren tientallen gemeenteleden vermoord, het kerkgebouw meerdere keren verwoest. Zou jij nog durven te geloven of willen geloven in zo'n situatie? Dan valt het best nog wel mee hoor, als wij weer de livestream moeten gebruiken voor de kerkdiensten en thuis het geloof verder vorm moeten zien te geven. De grote verdrukking... Ieder die Jezus wil eren met zijn of haar leven, zal vervolgd worden, zo staat er in de Bijbel. Merkt u er wat van in uw dagelijkse leven? Of ben ik misschien veel te anoniem christen, is mijn geloof veel te veel een privé-dingetje misschien? De grote verdrukking... Nee, je hoeft de tegenstand, de verdrukking niet op te zoeken hoor! Je hoeft het niet uit te lokken. *Maar als je dicht bij Jezus leeft, als je echt voor Hem leeft, dan zal je lastige dingen tegenkomen.* Want hoe verborgen het ook kan zijn, op deze wereld woedt een strijd tussen goed en kwaad, tussen God en zijn tegenstander. Zolang je maar in het midden blijft, een beetje polderen, wat aan het geloof doen, maar niet al teveel, 'je moet ook nog leven kunnen' zoals de minister-president het verwoordde en vooral in je eigen bubbel blijven en niet meeleven met die christenen die heel andere dingen meemaken..., nou, dan zou je er geen last van hebben hoor. Dan kan je prima christen zijn, zonder ergens last van te hebben. Maar als je echt voor God knielt, Jezus wil volgen omdat je niet zonder Hem wil en kan..., dan zal je niet met rust gelaten worden. Misschien heb je dan wel een levenslange strijd te strijden met jezelf, met je karakter of zonden waar anderen niet van afweten. Misschien worstel je wel met dingen die je zijn overkomen, die je teleurstellen. Een gevecht met je woede, met je onmacht. Of misschien lijdt je wel, omdat je het lijden van anderen meedraagt, van die vervolgte christenen waar ik het over had, of omdat je op de barricades staat voor mensen die onrecht ondergaan. Echt Jezus volgen, van Hem houden omdat Hij alles voor ons heeft gegeven, Hem dienen..., dat heeft consequenties. En als je die consequenties niet voelt, als je de gevolgen daarvan niet ervaart... – ik zeg het even scherp – maar misschien moet je dan toch eens kijken naar je geloof, of je wel echt voor Jezus gaat in je leven.

Ik zeg het zo scherp, want daar bij Gods troon ziet Johannes niet allemaal mensen zingen die het gemaakt hebben in het leven, of die er gewoon het beste van hebben gemaakt, druk bezig met van alles en nog wat. Over zulke mensen hoor ik niets, als het om de eeuwige vreugde gaat. Nee, *Johannes ziet daar mensen die gedeukt en beschadigd zijn, mensen die er met kleerscheuren zijn afgekomen, mensen die schrammen, schade en vlekken hebben opgelopen... omdat zij voor God en voor het Lam Jezus Christus hebben geleefd..., omdat zij voor God hun leven hebben gegeven, overgeven, in dienst gegeven.* Die mensen mogen met hun beschadigde, versleten en gehavende kleren bij God komen. En hun kleren – dat was het tweede wat Johannes hoorde - worden gewassen, nieuw gemaakt, wit gewassen in het bloed van het Lam. Jezus is voor hen gestorven, Jezus sterven is hun leven. Zij krijgen witte gewaden aan. Zuiver wit. Feestkleding.

Hier op aarde geoefend en geploeterd, met schrammen en schade... en straks als nieuw. Helemaal in het nieuw gestoken.

Vindt u, vind jij het ook niet geweldig mooi om zo vooruit te kijken? Ik krijg vaak een brok in mijn keel als ik er zo over zing, zoals met die liederen van vanmorgen.

Maar wat zou het voor Johannes zijn geweest, toen hij daar allemaal beelden en visioenen van kreeg te zien! Wat moet dat een geweldige bemoediging voor Johannes zijn geweest. Want die gemeenten uit Johannes' tijd, ja hoeveel mensen zouden het bij elkaar zijn geweest? Een paar duizend mensen bij elkaar misschien, verspreid over heel dat Romeinse rijk? Een huisgemeente hier, een groepje in een andere stad..., allemaal kwetsbaar, vaak met ruzie in de gemeente, hopeloos verdeeld en soms zo bezig met dingen die juist helemaal niet belangrijk waren. Hoe zal het met die kerk in de wereld gaan? Hoe zou het met die gelovigen aflopen?' Johannes had alle reden om somber gestemd te zijn over de kerk.

'Deze zijn het die uit de grote verdrukking komen', zo zei dat hemelse wezen tegen Johannes. Letterlijk vertaald: deze zijn het die uit de grote verdrukking *aan het komen* zijn. Johannes, Het gaat door! Die stroom mensen gaat door, Johannes! Jij ziet allemaal groepjes gelovigen, klein en kwetsbaar..., maar het zal een grote stroom mensen worden... ze zijn aan het komen, ze blijven maar komen... en uit nog veel meer landen dan jij kent. ... Die grote verdrukking zal niet ophouden nee. Na 2000 jaar is het nog een hopeloze wereld inderdaad. Maar die stroom gelovigen blijft maar doorgaan. Misschien heb je het wel eens bij een stadion gezien: zo'n massa mensen, rijen van mensen, rijen die maar aangevuld blijven worden en het stadion binnenlopen. Nou, zo loopt het op dit moment vol in de hemel! Een grote menigte. Ontelbaar! Ze komen echt overal vandaan. Allemaal mensen die door Jezus zijn gered en die voor Jezus zijn gaan leven... en die nu voor eeuwig mogen zingen en juichen.

Ook dit jaar zijn er weer vele mensen aan die menigte toegevoegd. Misschien wel die geliefde van u die in de kerk wordt herdacht. Of dat familielid of die vriend, broeder of zuster die al wat langer geleden is overleden. Ik moet zelf denken aan mijn vader, die dit jaar wordt herdacht in een andere gemeente. Wat zal hij zingen in de hemel! ... Zult u, zal jij er straks ook bij zijn? Want: nu met God leven... en straks voor eeuwig. Nu je Redder Jezus volgen, wat voor kleerscheuren je ook zult oplopen... en straks een nieuw gewaad, stralend wit, door Hemzelf gewassen. Laten wij hier in de kerkdiensten en ook in de rest van de week maar goed oefenen. De liederen alvast goed instuderen. Door de tranen heen al iets van die vreugde proeven en uitzingen. Ja, al zingend vooruit blijven kijken naar die dag, waaraan geen einde zal komen!